

CHESAPEAKEKERHO CHESAPEAKEKLUBBEN RY

Chesapeakelahdennoutajien jalostuksen tavoiteohjelma

Hyväksytty

Chesapeakekerho-Chesapeakeklubben ry:n yleiskokouksessa 23.2.2007

Suomen Noutajakoirajärjestö ry:n vuosikokouksessa 25.3.2007

- 1. Yhteenveto**
- 2. Rodun tausta**
- 3. Järjestöorganisaatio ja Chesapeakekerhon historia**
- 4. Nykytilanne**
  - 4.1. Populaation koko ja rakenne**
  - 4.2. Luonne ja käyttöominaisuudet**
  - 4.3. Terveys**
    - 4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet**
    - 4.3.2 Muut chesapeakelahdennoutajilla todettavat sairaudet**
  - 4.4 Ulkomuoto**
- 5. Yhteenveto aiemman tavoiteohjelman toteutumisesta**
- 6. Jalostuksen tavoitteet ja strategiat**
  - 6.1 Visio**
  - 6.2 Rotujärjestön tavoitteet**
  - 6.3 Rotujärjestön strategia**
  - 6.4 Uhat ja mahdollisuudet**
  - 6.5 Varautuminen ongelmiin**
  - 6.6 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi**
  - 6.7 Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta**
- 7. Lähteet**
- 8. Liitteet**

1. Yhteenveto

Chesapeakelahdennoutaja jalostettiin työkoiraksi kalastajan ja metsästäjän avuksi pienriistan talteenottoon vaikeisiin olosuhteisiin. Tähän tarvittiin koiraa, joka on työhön tarkoituksenmukainen: voimakas, mutta ei raskas, peräänantamaton, itsenäinen, kaksoisturkki joka kestää jopa hyisen veden, väri joka sulautuu maastoon, voimakkaat leuat riistan kantamiseen. Samalla haluttiin koira, joka myös vahtii omistajansa omaisuutta.

Kaksoisturkki ja voimakas vahtivietti erottavat chessien ehkä parhaiten muista noutajaroduista. Vahtivietti on niin voimakas, että sitä ei missään olosuhteissa kannata vahvistaa.

Työn tekeminen on chessien intohimo. Parhaimmillaan se on käytännön vesi- ja kanalintumetsästyksessä omistajansa kanssa, mutta sille kelpaavat muutkin harrastukset, joissa se voi käyttää aivojaan ja saa tarpeeksi liikuntaa. Näin se soveltuu myös perhekoiraksi niille, joilla on vain harvoin mahdollisuus osallistua metsästystapahtumiin, mutta ovat valmiita aktiiviseen koiraharrastukseen.

Rotu on pysynyt Suomessa hyvin pienenä aina 90-luvun lopulle asti, jonka jälkeen pientä kasvua on tapahtunut. Populaation pienuus aiheuttaa tiettyjä ongelmia jalostuksessa vielä pitkän aikaa. Yhteistyötä muiden maiden chessiekerhojen ja -kasvattajien kanssa lisäämällä saadaan arvokasta tietoa ja kokemusta rodusta. Tarkasti valitut tuontikoirat tulevat olemaan arvokas lisä kapeaan kotimaiseen geenipohjaan.

Chesapeakelahdennoutaja ei välttämättä ole silmälle kaunis koira, eikä se ole sellaiseksi tarkoitettukaan. Käyttöominaisuudet ovat olleet jalostuksen perusta. Sen sijaan jalostuksessa tulisi kiinnittää huomiota perinnöllisiin sairauksiin, luonteeseen ja käyttöominaisuuksiin. Rodun jakautuminen käyttö- ja näyttelylinjaisiin yksilöihin ei ole suotavaa.

Chesapeakelahdennoutaja on metsästyskoira ja sellaisena sen tulisi pysyä.

2. Rodun tausta

Chesapeakelahdennoutaja kuuluu noutavana lintukoirana FCI:n roturyhmä 8:aan. Sitä käytetään pienriistan talteenottoon. Rodunomaiset koemuodot ovat noutajien taipumus- ja metsästyskokeet.

1800-luvun alussa alettiin USA:n itärannikolla Chesapeakelahden ympäristössä jalostamaan noutavia lintukoiria, joita käytettiin välillä jäisissäkin olosuhteissa merilinnustuksessa. Koirilla tuli olla hyvin vettä hylkivä turkki ja peräänantamaton luonne. Jalostukseen käytettiin paikallisia kyläkoiria, vesispanieleita, newfoundland-tyyppisiä koiria, settereitä sekä amerikkalaisia coonhound-koiria. Ensin rodulla oli kolme eri muunnosta jotka erosivat toisistaan lähinnä turkiltaan - oli kiharakarvaisia, aaltokarvaisia ja sileäkarvaisia. Yhteistä niille kaikille oli niiden temperamentti ja noutohalu. Niihin jalostettiin rohkeutta, voimakkuutta ja kestävyyttä. Myös vahtimistaipumus oli tärkeä. Alusta alkaen käytettiin vain kaikkein vahvimpia ja määrätietoimpia koiria jalostukseen. Pikkuhiljaa rotu saatiin yhtenäisemmäksi ja ensimmäinen chesapeakelahdennoutaja osallistui näyttelyyn vuonna 1874 Baltimoressa. Rotumääritelmä hyväksyttiin 17.4.1890.

Suomeen ensimmäinen chesapeakelahdennoutaja tuli vuonna 1976, av Komsalö-kennelin kantanarttu Eastern Water's Winnepesaukee. Kasvatustyö perustui lähinnä tähän narttuun ja kun se 1983 todettiin PRA-kantajaksi, kotimainen jalostus hiljensi pitkäksi aikaa. Yksittäisten pentueiden lisäksi lähes joka vuosi koiria on tuotu ulkomailta, pääasiassa Englannista, USA:sta ja Ruotsista. Viimeisen viiden vuoden aikana kasvatustyö Suomessa on vironnut jälleen.

Suomessa chesapeakelahdennoutajat ovat hyvin paljon alkuperäisessä tehtävässä, metsästyskoirina ja kotivahtina.

Taulukko1: Chessien rekisteröintimäärät vuosina 1994-2004

1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
12	1	2	1	3	1	15	2	10	14	13

3. Järjestöorganisaatio ja Chesapeakekerhon historia

Chesapakelahdennoutajien rotujärjestö on ollut alusta alkaen Suomen Noutajakoiraajärjestö, joka perustettiin vuonna 1963 Suomen noutajakoira yhdistyksenä..

Chesapeakekerho-Chesapeakeklubben ry. perustettiin keväällä 1981 Gun Holmströmin johdolla. Hän toimi myös kerhon puheenjohtajana, lehden päätoimittajana sekä jalostusneuvojana ensimmäiset vuodet.

Kerhon tarkoituksena oli alusta alkaen toimia yhdyssiteenä chessienomistajien välillä, jakaa tietoa koulutuksesta sekä seurata rodun kehitystä ulkomailla. Kerho julkaisi alussa neljä kertaa vuodessa CHESSIE- lehden, mutta –90 luvun lopulla lehti ei ilmestynyt yhtä usein johtuen taloudellisista syistä. Kerhossa on ollut koko sen olemassaolon ajan noin 40 varsinaista jäsentä ja kymmenisen perhejäsentä. Jäsenmäärän pikkuhiljaa kasvaessa olisi tarkoitus saada lehti ilmestymään useammin kuin kaksi kertaa vuodessa.

Kerhon hallitus on aina pyrkinyt panostamaan vuosittaisiin chessietreffeihin, jotka saivat alkunsa jo vuonna 1978. Silloin järjestettiin ensimmäinen pentutapaaminen. Treffeille on aina pyritty saamaan rodun hyvin tunteva ulkomuototuomari tai kasvattaja arvostelemaan treffi-näyttelyn sekä noutajien koulutukseen hyvin perehtynyt henkilö arvostelemaan leirimme metsästystestin.

Kerhon järjestämät treffit ja nyt muutamana vuonna kerhon järjestämät metsästyskokeet lienevät paras mahdollisuus tavata useampi rodun edustaja kerralla, kuten tietenkin näyttelyt eri puolella Suomea.

Kerhon valitsema jalostusneuvoja toimii SNJ:n jalostustoimikunnan jäsenenä.

SNJ:n jalostustoimikunnan tehtävänä on tukea edustamiensa rotujen jalostustoimikuntien työtä. Eri rotujen jalostustoimikunnat / jalostusneuvojat tekevät itsenäisesti työtä omien rotujensa jalostuspäämäärien saavuttamiseksi. Suomen Noutajakoiraajärjestön jalostustoimikunta tarvittaessa neuvoa ja opastaa edustamiensa rotujen jalostustoimikuntia.

4. Nykytilanne

4.1. Populaation koko ja rakenne.

Vuosi	Rek (kpl)	Pentueita	Tuonnit	Kasvattajia	Isät	Emät
2004	13	1	4	1	5(2 täysveljeä)	5
2003	14	2	5	1	6	7
2002	10	1	1	1	2	2
2001	2	1	1	1	2	2
2000	15	2	2	2	3	2
1999	1	0	1	0	1	1
1998	3	0	3	0	2	2
1997	1	0	1	0	1	1
1996	2	1	1	1	2	2

Taulukko 2: 1996 – 2004 aikavälin rekisteröinnit ja niiden jakaantuminen kotimaiseen kasvatukseen ja tuonteihin.

Suomen chesapeakelahdennoutajakanta v. 2004 lopussa oli noin 70 yksilöä. 1996-2004 Suomessa on syntynyt 8 pentuetta, seitsemästä eri uroksesta ja kuudesta eri nartusta. Jalostusnartuista kolme narttua ovat lähisukulaisia keskenään, kaksi puolisisarusta ja yhden tytär.

Uros/narttu	jälkeläiset	lastenlapset
nDoubleCoat's Exorcett	16	13
nDoubleCoat's Nike	5	0
uArnac Bay Jibsail	1	0
uRisky River Manhtan Skyline	1	0
uDistagon	4	0
nAv Komsalö Lotta Svärd	1	7
nWestwind's Shooting Star	1	0
nBatzi's Mount Shasta	13	0
uDoubleCoat's Rocky Mountain	12	13
uArnac Bay Spocane	9	0
uCaroway's Sweep Went East	9	0
nMelanitta Loquacious	7	0
uChesepi Pony Express	7	0

Taulukko3. 1996-2004 aikana Suomessa käytetyt jalostuskoirat, ja niiden rekisteröidyt pennut.

Koska kotimaisesta populaatiosta vain pientä osaa käytetään jalostukseen ja jalostus pohjautuu runsaasti ulkomaan tuonteihin, tehollisen populaation laskeminen on jätettävä mahdottomaksi. Tehollista populaatiokokoa arvioi tulevaisuudessa yrittää huomioida kansainvälisesti. USA:ssa, rodun kotimaassa, rekisteröidään vuosittain n. 3500 chespiä. Tanskassa rekisteröitiin v.2003 72 pentua ja Ruotsissa vuosina 2003-2004 yhteensä 26 chesapeakelahdennoutajaa. Englannissa rekisteröitiin 172 chespiä vuonna 2004. Mikäli kasvattaja on valmis näkemään vaivaa käyttämällä jalostusvalinnoissaan Suomen ja Euroopan koirien lisäksi myös maailmanlaajuisesti jalostuskoiria, niin geenipooli on riittävä.

	2005	2004	2003	2002	2001	2000
Pennut (kotimaiset)	10	9	9	9	1	14
Tuontikoirat	2	4	5	1	1	1
Rekisteröinnit yht.	12	13	14	10	2	15
Pentueet	1	1	2	1	1	2
Pentuekoko	10,0	9,0	4,5	9,0	1,0	7,0
Kasvattajat	1	1	1	1	1	2
Urokset						
- kaikki	1	1	2	1	1	2
- kotimaiset	0	0	0	0	0	0
- tuonnit	1	0	1	0	0	2
- ulkomaiset	0	1	1	1	1	0
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	1 v 10 kk	0 v	6 v 3 kk	0 v	0 v	2 v 2 kk
Nartut						
- kaikki	1	1	2	1	1	2
- kotimaiset	0	1	1	0	0	1
- tuonnit	1	0	1	1	1	1
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	6 v 3 kk	4 v	4 v	3 v 11 kk	3 v 7 kk	4 v
Isoisät	6	9	13	4	4	6
Isoädit	6	9	14	4	4	5
Tehollinen populaatio	2	2	4	2	2	4
Sukusiitosprosentti	0,52%	0,12%	1,84%	0,00%	0,00%	5,83%

Taulukko 4. Koiranet jalostustietojärjestelmän vuosiyhteenveto populaatiosta 2000-2005.

4.2 Luonne ja käyttöominaisuudet

Suomen chesapeakelahdennoutajat vastaavat varsin hyvin alkuperäisen rotumääritelmän kuvausta. Ne ovat erittäin voimakastahtoisia ja melko rauhallisia yhden ihmisen koiria, jotka ovat suhteellisen välinpitämättömiä vieraita kohtaan puolueettomissa tilanteissa.

Temperamentiltaan chesapeakelahdennoutaja on kohtuullisen vilkas, osoittamatta kuitenkaan minkäänlaista ylisosiaalisuutta.

Metsästyskoiran kohtuullisen suuri toimintakyky ja mielummin kovahko kuin pehmeä luonne yhdistettynä terävähköön luonteeseen tekevät koulutuksesta usein haasteellisen.

Vartiointivietti ja puolustushalu ovat todettavissa varsin voimakkaina kuten myös rodulle ominainen noutohalu, joskaan saalis- ja varsinkin riistavietti ei ole ylikorostunut metsästystilanteissa.

Rotumääritelmän mukaan chesie on luonteeltaan:

- eloisa, iloinen
- rohkea
- työskentelyhaluinen
- yhteistyökykyinen
- valpas
- älykäs, pidättyväinen ja isäntäväkeen kiintynyt
- vettä rakastava
- hitaasti kehittyvä

Kaiken kaikkiaan chesapeakelahdennoutaja on parhaimmillaan yksin metsästävän mukana vesi- tai metsäkanalinnustuksessa, pyystä hanheen, vaativissa olosuhteissa vuoden ympäri.

Ei ehkä niinkään isoissa seuruemetsästyksissä, pienpetojahdissa eikä edes koekoirana.

Chesapeakelahdennoutajan luonnetta ja käyttöominaisuuksia voi mitata parhaiten Suomen Noutajakoirajärjestön taipumus- ja metsästyskokeissa sekä Suomen Palveluskoiraliiton luonnetestin avulla.

Vuosien 1996-2004 välisenä aikana Suomessa rekisteröidyistä chesseistä 26 (46 käyntiä) on osallistunut taipumuskokeisiin, joista testin läpäisseitä oli 23.

Vuosi	Rek.	Kokeillut	Nou1	Nou1 -% rekisteröidyistä
2004	13	6	5	38
2003	14	5	4	29
2002	10	4	4	40
2001	2	0	0	0
2000	15	8	8	53
1999	1	0	0	0
1998	3	2	1	50
1997	1	1	1	100
1996	2	0	0	0

Ongelmia taipumuskokeissa on esiintynyt mm. yhteistyössä ja riistankäsittelyssä.

Noutajien metsästyskokeisiin on 1996-2004 välisenä aikana osallistunut 16 chesieä joista 2 on edennyt aina voittajaluokkaan asti.

Viime aikoina chesiepentuja on myyty yhä enemmän NoMe-harrastajille, joten kokeisiin osallistumismäärät näyttäisivät olevan nousussa.

SPKL:n luonnetestissä on vuosien 2000-2004 välisenä aikana testattu vain 3 chesapeake-lahdennoutajaa. Testien vähyydestä johtuen luotettavien yhteenvetojen tekeminen näiden tulosten perusteella on varsin hankalaa, mutta metsästävän koiran perusasiat kuten hyvä toimintakyky, luja taistelutahto, luonteen vilkkaus sekä koulutettavuuden kannalta riittävää pehmeyttä löytyy jo tästäkin aineistosta.

Ottaen huomioon rodun korostuneet puolustus- ja vartiointivietit, tullaan luonnetestien määrää lisäämään huomattavasti lähitulevaisuudessa.

Chesapeake-lahdennoutajia on osallistunut myös tottelevaisuuskokeisiin, sekä metsästyskoirien jäljestyskokeisiin.

4.3 Terveys

4.3.1. PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Chesapeake-lahdennoutajien PEVISA-ohjelma edellyttää että pentueen vanhemmista tulee olla lonkka-, ja kyynärnível kuvauslausunto ja korkeintaan 12 kk vanha silmätarkastuslausunto.

Rekisteröinnin raja-arvoina ovat lonkkatulokset C, kyynärniveltulos K1.

PRA:ta ja HC:tä sairastavien koirien jälkeläisiä ei rekisteröidä.

CHESAPEAKELAHDENNOATAJIIEN PEVISA-ohjelman muutosehdotus

	Lonkka- kuvaus- pakko	Minimi kuvaus- ikä	HD- raja- arvo	Kyynär- kuvaus- pakko	Minimi kuvaus- ikä	K-raja- arvo	Silmä- tarkastus- pakko	Silmä- lausunto kork.	Jalost. poissulk. silmäsairaudet
Nykyinen	X	12 kk	D		12 kk		X	12 kk	PRA
Ehdotus	X	12 kk	C	X	12 kk	1	X	12 kk	PRA, HC

Lonkat:

Vuosina 2000-2004 rekisteröitiin 53 koiraa joista 25 on lonkkakuvattu. Näistä 64 % olivat terveitä (A tai B), 18% C ja 18% D. Mikäli jalostukseen halutaan käyttää vain lonkiltaan terveitä koiria, karsiintuisi jalostuksesta pois 36% koirista.

Lonkkanivelen dysplasia on polygeneettisesti periytyvä nivelen kasvuhäiriö, jonka ilmenemiseen vaikuttavat myös ympäristötekijät. Tämä tekee sen vastustamisesta vaikeaa.

Lievä lonkkavika, C, tuskin haittaa chessien arkipäivän elämää.

Alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan, raskaissa metsästysolosuhteissa, sen sijaan korostuu voimakkaan takaosan tarve ja lieväkin kolotus lonkissa voi haitata hyisessä vedessä ja tiheässä kaislikossa työskentelyä, etenkin iän karttuessa.

Amerikkalaisen tietokannan ja laajan terveystarkastuksen perusteella lonkkanivelen dysplasia on chessien suurin terveydellinen ongelma.

PRA:

2000-2004 Suomessa syntyneissä chesseissä ei ole todettu PRA:ta. USA:ssa on kehitetty geenitesti jonka perusteella PRA-geeni voidaan tunnistaa verikokeesta ja siitoksesta voidaan karsia myös kantajat. Suomen Kennelliitto ei vielä tunnista testiä viralliseksi, joten sen tuloksia ei ole näkyvissä tietokannassa. Kennelliiton ja laboratorion kanssa ei vielä ole sovittu Pevisa-ohjelman mukaisesta lausuntojen antamismenettelystä (mm. lomake, näytteenoton yhteydessä tapahtuva tunnistusmerkinnän tarkistus yms.).

Jalostukseen käytettävät koirat olisi hyvä testata verikokeella, ellei niiden vanhempia ole tiettävästi testattu negatiivisin tuloksin. Suomessa oleville koirille ei ole tehty montaa geenitestiä, mutta osa niistä polveutuu koirista jotka on testattu. PRA:ta esiintyy useita eri muotoja ja samalla rodulla voi olla niistä useampia muotoja.

PRA, etenevä verkkokalvon surkastuma, on resessiivisesti periytyvä sairaus. Sairastuneen koiran molemmat vanhemmat ovat siis kantajia. Yleensä PRA puhkeaa varsin vanhalle koiralle, jolloin sitä on jo ehditty käyttää jalostukseen. Taudin aikana verkkokalvo surkastuu ja koira sokeutuu. Sokeana koira voi elää varsin tasapainoistakin kotikoiran elämää, mutta metsästyskoiraksi siitä ei ole. Voimakkaasti vartioiva, sokea koira voi olla hyvin vaikea yhdistelmä ellei sille voida suoda "turvallista" vanhuutta.

HC eli perinnöllinen harmaakaihi

Vuosina 2000-2004 rekisteröidyistä chesseistä 19 on silmäpeilattu ja näistä kolmella (16%) todettu HC, kahdella posteriori polaarinen kaihi ja yhdellä mykiön täydellinen samentuma.

Posteriori polaarinen kaihi ei välttämättä etene sokeutumiseen ja sitä sairastava koira voi elää varsin normaalia kotielämää.

HC:n periytymismallia ei tarkalleen tiedetä, mutta tiettyjen koirien jälkeläisissä sitä todetaan enemmän kuin muilla. HC:tä esiintyy useita eri muotoja ja samalla rodulla voi olla niistä useampia muotoja. Tästä syystä HC-sairaita koiria ei suositella käytettäväksi jalostukseen esim. USA:ssa, Englannissa ja Ruotsissa. Myöskään tunnettujen "kaihilinjojen" yhdistäminen ei ole suotavaa.

Kyynärnivelen OD

Kyynärniveliä on kuvattu vuosien 2000-2004 välisenä aikana 37% kannasta, näistä 85% ovat olleet täysin terveitä, K0, 10% K1 ja 5% K2. Tilanne on siis varsin hyvä, joskaan ei voida sanoa etteikö chesseillä tätä ongelmaa esiintyisi. Kyynärnivelten nivelrikot aiheuttavat yleensä enemmän klinisiä oireita kuin esim. lonkkavika, joten sairaus on hyvä pitää mielessä jalostusvalintoja tehdessä.

4.3.2. Muut chesapeakehahdenhennoutajilla todettavat sairaudet

Silmäsairaudet:

RD eli retinal dysplasia, verkkokalvon ohentuminen ja irtoaminen.

RD:tä rekisteröidään kolmea eri muotoa, RD1 (= multifokaalinen muoto, joka ei vaikuta merkittävästi näköön). sisältää verkkokalvopoimuja ja jonkun pisteen. Nämä ovat yleensä oireettomia. RD2 (=geograafinen muoto)- muodossa todetaan ohentuneita alueita verkkokalvolla, koiralla saattaa olla sokeita pisteitä, suuntia joihin se ei näe. RD3 (=nk. totaalimuoto)-muodossa todetaan ohentuneiden alueiden irtoamista ja koiralla on yleensä selviä näköongelmia.

RD:n periytymismallia ei tiedetä, mutta nykyisen käsityksen mukaan sairauden vakavammat muodot eivät ole geneettisesti samaa kuin lievä muoto. RD2 ja RD3-sairaita koiria ei suositella käytettäväksi jalostukseen.

Vuosina 2000-2004 rekisteröidyillä chesseillä ei ole todettu RD-tapauksia Suomessa.

Entropium

Entropium tarkoittaa silmäluomien rakennevikaa jossa luomet kääntyvät sisäänpäin niin että silmän sarveiskalvo joutuu kosketuksiin ihon tai jopa karvojen kanssa. Pienet syvällä olevat silmät altistavat luomen kietymiselle sisäänpäin. Vaiva aiheuttaa kroonisen silmätulehduksen ellei luomen rakennetta korjata leikkauksella. Entropiumtapauksia ei ole Suomessa rekisteröity.

Luuston sairaudet:

Olkanivelen osteokondroosi

Olkaniveliä ei kuvata virallisesti, joten niiden tuloksista ei ole varmaa tietoa. Ainakin yksi suomalainen tapaus on tiedossa.

Muut sairaudet

Allergiat

Erilaiset ruoka-aine- ja siitepölyallergiat haittaavat chessin ja sen omistajan arkipäivän elämää enemmän tai vähemmän. Allergioiden syitä ei tiedetä, jolloin jalostuksessa niiden vastustaminen on hankalaa. Allergioiden takana katsotaan kuitenkin olevan geneettinen alttius. Allergioita ei myöskään yleensä todeta mitenkään virallisesti eikä niitä rekisteröidä mihinkään, jolloin tiedon saaminen tapauksista on hankalaa. Laajan USA:ssa tehdyn terveystutkimuksen mukaan lähes 5% chesseistä kärsii jonkinlaisista iho-, korva- tai ruoansulatuskanavan oireista joilla on allerginen tausta. Avoin tiedottaminen kasvattajien, kasvattien omistajien ja urosten omistajien kesken olisi tärkeää että allergiaongelmia saisi hillittyä.

Epilepsia

USA:ssa tehdyn terveystutkimuksen kolmannella sijalla chessin ongelmista sai epilepsia tai sen tyyppiset kohtaukset. Epilepsia periytyy ilmeisesti eri tavalla eri roduissa. Meneillään on tutkimus missä selvitetään mm. chessin epilepsian periytymistä. Epileptistyyppisiä kohtauksia voi aiheuttaa moni muukin seikka kuin perintötekijät, tästä syystä se ei ole kovin helposti vastustettava tauti. Vasta kun kaikki muut aiheuttajat on suljettu pois, voidaan suhteellisella varmuudella puhua perinnöllisestä epilepsiasta. Mikäli koiralla on todettu epilepsia, sen käyttöä jalostukseen tulisi välttää, samoin sen vanhempien ja sisarusten käyttö tulisi olla todella harkittua. Yhdistelmää missä on todettu epilepsiaa ei missään nimessä tule uusia.

Von Willebrand'in tauti eli hemofilia eli verenvuotosairaus

Brittiläisen tietokannan mukaan chesseillä on satunnaisesti todettu vWd:n III muotoa. Tauti on autosomaalisesti resessiivisesti periytyvä eli sairastunut koira perii virheellisen geenin molemmilta vanhemmiltaan. Kantajalla ei ole oireita. Tauti johtuu veren hyytymistekijän, von Willebrandin faktorin puutteesta, ja oireena on lisääntynyt verenvuototaipumus. Oireet ovat yleensä varsin vakavia.

Degeneratiivinen myelopatia

Samaisen brittiläisen tietokannan mukaan chesseillä on joskus tavattu degeneratiivista myelopatiaa. Taudinkuvaan kuuluu takapään asteittainen heikentyminen yli viiden vuoden ikäisellä koiralla. Syynä on mahdollisesti autoimmuniireaktio joka tuhoaa myeliiniä takapään hermosäikeistä. Näin ollen takapään koordinaatio ja lihasvoima huononee. Oireet saattavat pitkän aikaa muistuttaa lonkkavian aiheuttamia oireita. Koira on kuitenkin yleensä liikuntakyvytön vuoden sisään sairastumisestaan. Periytymismuotoa ei tiedetä, tapauksia diagnosoidaan harvoin. Mikäli tiedossa on nartun suvussa esiintyneestä tapauksesta, tulisi kasvattajan yrittää varmistua siitä ettei ainakaan uroksen suvussa sitä esiinny.

Kasvaimet

Erittelemättömät kasvaintaudit olivat USA:n terveystarkastuksen neljännellä sijalla.

4.4 Ulkomuoto

Rodun suomalaisen historian aikana suomalaiset chessiet ovat tyypiltään muuttuneet matalammiksi ja massiivisemmiksi kuin ennen. Värimuodot ovat vähentyneet, ruskeasta on tullut hallitsevin väri. Sedge ja deadgrass ovat harvinaisempia. Näistä muutoksista huolimatta tämän hetkinen ulkomuoto vastaa melko hyvin rotumääritelmää.

Merkittävimpiä poikkeamia rotumääritelmästä ovat mm. matalaraajaisuus, kippurahäntäisyys, aluskarvan puute, kuivaturkkisuus, kypälien muutokset ja takaosan heikkous.

Chesapeakehennoutajan jalostuksessa on pyritty ottamaan erityisesti käyttöominaisuudet huomioon. Tämän ansiosta rodulla ei nykyisin esiinny sellaisia ulkomuoto-ominaisuuksia, jotka voisivat haitata koirien käyttömahdollisuuksia rodunomaisissa tehtävissä tai joissa liioiteltaisiin rotumääritelmän vaatimuksia, jotka voisivat altistaa rodun koirat terveydellisille ongelmille.

Rotumääritelmä liitteenä.

5. Yhteenveto aiemman tavoiteohjelman toteutumisesta

Aiemman tavoiteohjelman sisältö keskittyi lähinnä rotumääritelmän selittämiseen ja sen hetkisen tilanteen toteamiseen. Se ei sisältänyt jalostuksellisia tavoitteita, joten niitä ei myöskään sen kummemmin olla saavutettu.

Jalostukseen käytetyt koirat ovat täyttäneet PEVISA:n määräykset pääosin myös tuontisperman osalta. PRA-kantajuus on ollut mahdollista selvittää verikokeella, ja sitä on myös käytetty osilla jalostuskoirista.

Ulkomuodollisesti rodussa on nähtävissä jonkin verran raskaampia koiria kuin 10 vuotta sitten. Chesapeakehennoutajan tulee olla vahva työkoira, mutta liiallinen massa ei ole kuin haitaksi vaativissa työtehtävissä.

Joidenkin koirien luonteessa on todettavissa liiallista terävyyttä kuten myös taipumusta dominointiin. Vastaavasti on myös erittäin leppoisia yksilöitä. Kuitenkin, chessie on aina chessie, vartiointitaipumusta on kaikissa koirissa.

Käyttöominaisuuksia mittaavien Nou- ja NoMe-starttien määrä on selvästi noussut, mikä osittain voi selittyä kannan paranemisella mutta myös omistajien ja kasvattajien lisääntyneellä aktiivisuudella.

Tuontikoiria on rekisteröity jatkuvasti ja myös tuontispermaa on käytetty jalostuspohjana. Näin ollen jalostuskoirat eivät perustu pelkästään Suomen varsin suppeaan chessiekantaan.

6. Jalostuksen tavoitteet ja strategiat

6.1 Visio

Tulevaisuudessa hyvän näköinen suomalainen chesapeakekelahdennoutaja on yleensä kokeissakin ja metsästyksessä toimiva koira. Rodun pienestä populaatiosta huolimatta jakautuminen näyttely- ja koekeiriin tullaan välttämään jalostuksen huolellisella suunnittelulla ja toteuttamisella.

Terveystilannetta tulee seurata, jotta pienessä populaatiossa ei mikään sairaus pääsisi leviämään suhteettomasti. Myös pevisaan kuulumattomia vikoja ja sairauksia tulee pitää silmällä. Sairaita koiria tai sairauksien tunnettuja kantajia ei tule käyttää jalostukseen.

Rodun geenipoolia tulisi pyrkiä laajentamaan jotta kotimainen kasvatus olisi jatkossakin mahdollista.

Rodun luonteeseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Linnustuksessa käytettävän koiran tulee sitkeytensä lisäksi pystyä työskentelemään hyvässä yhteistyössä ohjaajansa kanssa. Jos koira on liian taipuvainen dominanssiin, jatkuva kädenvääntö johtajan paikasta perheen sisällä huonontaa yhteistyötä. Chessie ei myöskään saa olla arka vaikka varautunut onkin eikä liian terävä.

Rodun käyttötarkoitus tulee jatkossakin olemaan pääasiassa lintukoira. Moni chessien omistaja toivoo myös koirastaan monipuolista harrastuskoiraa joka saa myös vahtia kotia jonkin verran.

6.2 Rotujärjestön tavoitteet

Jalostuksen tärkeimpänä tavoitteena on säilyttää chesapeakekelahdennoutajan terveys sekä käyttöominaisuudet siten, että se soveltuu tulevaisuudessakin monipuoliseksi metsästys- ja harrastuskoiraksi. Koska kyseessä on metsästyskoira, tulee rodun luonteeseen ja käyttöominaisuuksiin kiinnittää erityistä huomiota, paukkuarkoja ja toimintakyvyltään haluttomia yksilöitä ei tulisi käyttää jalostukseen.

Rotuyhdistyksen tavoitteena on, että yhä useampi koira röntgenkuvataan, silmät tutkitaan, sekä myös osallistuu SPKL:n luonnetestiin ja SNJ:n taipumuskokeeseen.

Rodun terveystilannetta sekä Suomessa että mahdollisuuksien mukaan muissa maissa tulee seurata aktiivisesti. Hyvä keino terveyden seuraamiseen on säännöllisesti omistajille suunnatut kyselyt.

Tulevaisuudessa geenipoolia ei saa päästää kaventumaan ja jotta geenipoolin koko säilyy, tarvitaan harkittuja tuonteja. Tuonneissa tulisi kiinnittää erityistä huomiota siihen, että tuodut koirat ovat eri linjoista ja mikäli mahdollista selvittää, että tuontikoirien taustat ovat terveet.

On tärkeää säilyttää myös ns. suomalaiset linjat, jotka ovat pitkällisen kasvatustyön tulosta ja koko rodun kannalta osa tärkeää geenimateriaalia. Tämän materiaalin säilyttämiseksi yhdistys tarjoaa neuvoa jalostukseen nartun omistajille.

Ulkomuodon osalta tavoitteena on yhtenäistää tyyppiä ja välttää hylkäävien virheiden esiintymistä. Huomiota tulee kiinnittää myös jalostukseen käytettävien koirien kokoon siten, että ne ovat rotumääritelmä puitteissa.

6.3 Rotujärjestön strategia

Chesapeakekerho-Chesapeakeklubben r.y:n rotujärjestönä toimii Suomen Noutajakoira järjestö . Jalostustavoitteiden toteutumiseksi Chesapeakekerho pyrkii toimimaan aktiivisena linkkinä sekä kotimaisten että ulkomaisten kasvattajien välillä. Jalostusneuvontaa annetaan sitä pyytävälle ja sekä kasvattajia että pennun ostajia varten pyritään määrittämään ohjeet siitä , mitä jalostuskoirilta tulee vaatia. Chesapeakekerhon jalostustoimikunta vastaa JTO:ssa määritettyjen toimintojen toteutumisesta ja tiedottamisesta jäsenistölle kerhon julkaisuissa ja www-sivuilla.

<http://chesapeakekerho.com>

Suomen Kennelliiton KoiraNet-jalostustietojärjestelmä antaa myös varsin hyvät mahdollisuudet tiedon hankkimiseen kotimaisista koirista.

Rodun terveystilannetta seurataan jatkuvasti. Koirien omistajia kannustetaan ilmoittamaan niiden terveydellisistä ongelmista. Sairauksista, niiden syistä, hoidoista ja ehkäisemisestä pyritään käymään avointa keskustelua. Terveysongelmien lisäksi avoimuus ja kasvattajien välinen yhteistyö ovat välttämättömiä vaalittaessa myös hyvää luonnetta ja käyttöominaisuuksia.

Chesapeakekerho ohjaa koirien omistajia harrastamaan koiriensa kanssa eri lajeja. Koulutusta ja mahdollisuutta osallistua virallisiin kokeisiin tarjotaan mm. vuosittain järjestettävien chessietreffien yhteydessä. Kysynnän ja mahdollisuuksien mukaan kerho järjestää myös yhteisharjoituksia ja erillisiä koulutuspäiviä lajien harrastajille. Koekäynteihin kannustetaan jotta näistä saataisiin kirjattua ja vertailukelpoista tietoa chessien luonteesta ja käyttöominaisuuksista. Chesapeakekerho avustaa myös pyydetessä ulkomuototuomarien koulutuksessa.

Pentuvälittäjän tehtävänä on kertoa toteutuneista astutuksista ja syntyneistä pennuista rodusta kiinnostuneille. Hän myös jakaa yhdessä muiden toimihenkilöiden kanssa puolueetonta tietoa rodusta. Chesapeakelahnoutajan potentiaalia harrastuskoirana pyritään korostamaan. Mitä tietoisempi pennun ostaja on, sitä paremmin hän osaa vaatia hyviä vanhempia pennulleen ja näin myös kysyntä muokkaa rotua parempaan suuntaan.

Pentuvälitykseen otetaan kaikki chessiepentueet joiden kasvattaja on Chesapeakekerhon jäsen. Jalostustoimikunnan suositus on että suunniteltavan pentueen toinen vanhemmista on palkittu näyttelyssä vähintään arvosanalla erinomainen ja toinen vähintään arvosanalla erittäin hyvä. Vanhemmista ainakin toisella tulisi olla hyväksytysti suoritettu taipumuskoe. Vanhemmilla tulisi olla lonkat A tai B ja kyynäpää K0, silmissä ei saa olla todettavissa PRA-, HC- tai RD-muutoksia. Tuontikoirien/sperman kohdalla pyritään vastaaviin vaatimuksiin.

6.4.Uhat ja mahdollisuudet

Vahvuudet Chessit ovat monikäyttöisiä koiria. Parhaimmillaan metsällä ja harrastuksissa toimivat koirat ovat myös kauniita näyttelykoiria. Chessien luonne on varsin omalaatuinen ja siihen viehättyneet ihmiset ovat varsin yhtenäistä porukkaa. Chesapeakekerho on pieni ja niin halutessa tiedon välittäminen on helppoa.	Heikkoudet Rodun geenipooli Euroopassa on varsin pieni, rotu ei kestä erikoistumista koe- ja näyttelykoiraksi. Rodussa on koiria joilla liian voimakas vartiointivietti ja dominanssitaipumus. Myös yhteistyöhalussa on puutteita. Liiallinen innokkuus koiraa miellyttävässä tehtävässä (vahtiminen, uiminen) voi myös koitua ongelmaksi asti.
Mahdollisuudet Ihmiset, jotka ottavat cheapeakelahdennoutajan, ovat yleensä valistuneita ja tuntevat rotua ennestään. Rotu on varsin tuntematon ja saatavuus on ollut pientä. Muiden rotujen ongelmat ja lisääntyvä chessien näkyminen kokeissa saattavat tuoda uusia aktiivikoiraharrastajia rodun pariin. Vaativan rodun maine - pentuja ei kovin helposti menee huonoihin koteihin. PRA-kantajien selvittäminen verikokeista, tuontisperman käytön helpottuminen.	Uhat Chesapeakekerhon jakaantuminen kuppikuntiin, haja-asutus ympäri Suomen ja pieni populaatio vaikeuttavat yhteydenpitoa, yhteisiä koulutuksia ja tiedon jakamista. Geenipoolin pieneneminen jos jalostukseen käytetään vain kotimaisia koiria. Toisaalta tuontisperman luovuttajan luonteesta on vaikea saada tietoa. Pienten noutajarotujen rotujärjestönä toimivan SNJ:n merkityksen pieneneminen hankaloittaisi paikallisten koulutusten saatavuutta. Tällä hetkellä SNJ:n paikallisosastot hoitavat varsin hyvin paikallisen koulutus- ja tiedonjakotarpeen.

6.5.Varautuminen ongelmiin

Chesapeakekerho järjestää treffejä, näyttelyitä sekä kokeita kootakseen rodun harrastajia yhteen ja kerätäkseen tietoa rodusta ja yksilöistä Suomessa. Tällä tavalla pyritään saavuttamaan avoin ilmapiiri ja kannustamaan aktiiviseen tiedonvälittämiseen. Näin saadaan eniten tietoa sairauksista ja luonteesta.

Lisäämällä yhteistyötä ulkomaisten rotukerhojen ja kasvattajien kanssa lisätään mahdollisuuksia seurata rodun kehitystä tarkemmin maailmanlaajuisesti.

Geenipoolin laajentamiseksi kerho tarjoaa apua ja tietoa ulkomailta tuotavan jalostusmateriaalin hankkimiseksi.

6.6.Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi

Jalostustoimikunta kirjoittaa vuosittain yhteenvedon jalostukseen käytetyistä koirista, rodun terveystilanteesta ja koe- sekä näyttelykäynneistä. Yhteenveto julkaistaan Chessie-lehdessä. Mahdollisuuksien mukaan pyritään myös kirjoittamaan jalostusaiheisia artikkeleita Chessie-lehteen tai lainaamaan hyödyllisiä artikkeleja.

Chesapeakekerho hakee tulevaisuudessa rotua harrastavan yhdistyksen statusta.

Näyttelyihin pyritään saamaan tuomareiksi rodun asiantuntijoita. Tuomareilta toivotaan tarkkoja, kuvailevia arvosteluja koirista, jotta jalostustoimikunta saa yksittäisten koirien ulkomuodosta mahdollisimman tarkkoja kuvauksia.

Vuosittain jaetaan noutajien metsästyskokeissa Chessiemestarin arvonimi. Sen saa määrätystä kokeesta paras Voi-luokan koira. Mikäli voittajaluokassa ei ole tuloksen saanutta chessiä, palkitaan paras Avo-tuloksen saanut koira ja mikäli sitäkään ei ole, paras tuloksen saanut Alo-luokan koira palkitaan.

Mikäli yhdistyksellä ei ole mahdollisuutta järjestää mestaruuskoetta yksin, se pyritään tekemään yhteistyössä jonkin paikallisen noutajakoirayhdistyksen kanssa.

2006

Haetaan rotua harrastavan yhdistyksen statusta.

Järjestetään: Nou/Nome-Alo koe.
MeJä-koe
Chessiemestaruus-koe SNJ:n paikallisyhdistyksen kanssa
SKL:n luonnetesti
Chessie-treffit

2007

Järjestetään: WD/WDX/WDQ-testi
Nou/Nome-Alo koe.
MeJä-koe.
Chessiemestaruus SNJ:n paikallisyhdistyksen kanssa
Chessie-treffit
Terveyskysely omistajille

2008

Järjestetään Erikoisnäyttely
Nou/Nome-Alo kokeet.
MeJä-koe
Chessiemestaruus SNJ:n paikallisyhdistyksen kanssa
Chessie-treffit
SKL:n luonnetesti

2009

Järjestetään WD/WDX/WDQ-testi
Erikoisnäyttely
Nou/Nome-Alo koe
MeJä-koe.
Chessiemestaruus SNJ:n paikallisyhdistyksen kanssa
Terveyskysely omistajille

6.7 Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta

Jalostustoimikunta on ensisijaisesti vastuussa jalostuksen tavoiteohjelman toteutumisen seurannasta. Koska jalostustoimikunta toimii hallituksen alaisuudessa, hallitus viime kädessä valvoo tavoiteohjelman seurannan toteutumista. Rotujärjestö on velvollinen huomioimaan jalostuksen tavoiteohjelman tavoitteet vuotuista toimintasuunnitelmaansa laatiessaan.

Jalostuksen tavoiteohjelma on kokonaisuudessaan luettavissa yhdistyksen internet-sivuilla. Se päivitetään tarvittaessa, kuitenkin vähintään viiden vuoden välein.

7. Lähteet

Canine Inherited Disorders Database	http://www.upei.ca/%7Ecidd/intro.htm
American Chesapeake Club	http://www.amchessieclub.org/survey/index.html
American Kennel Club	http://www.akc.org/reg/dogreg_stats.cfm?SEARCH_BUTTON.X=14&SEARCH_BUTTON.Y=8
Kennelliitto	http://www.kennelliitto.fi/rotumaaritelmat/367.pdf
Orthopedic Foundation for Animals	http://www.offa.org/
Dogsports-online.com	http://www.dogsports-online.com/lte/luonnetesti.htm
The Chesapeake Bay Retriever Club	http://www.britishchesapeakeclub.com/
Chesapeake Bay Retriever Pedigree Database	http://www.chessiedb.org/

8. Liitteet

Liite 1

CHESAPEAKELAHDENNOUTAJAN ROTUMÄÄRITELMÄ

FCI:n ryhmä 8

FCI:n numero 263

Hyväksytty FCI 14.2.1995 SKL-FKK 30.9.1996

Chesapeakelahdennoutajan tulee olla eloisa ja iloinen. Se on älykäs, harkitseva, isäntäväkeensä kiintynyt ja sillä on suojelutaipumus. Voimakas arkuus tai aggressiivisuus ei ole toivottua metsästys- eikä harrastuskoiralle.

TÄRKEITÄ MITTASUHTEITA:

Säkäkorkeus mitattuna lapojen korkeimmalta kohdalta maahan on hieman pienempi kuin rungon pituus mitattuna rintalastan kärjestä istuinluuhun. Rintakehä ulottuu vähintään kyynärpäiden tasolle. Etäisyyden säästä kyynärpäähän ja kyynärpästä maahan tulisi olla sama.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE:

Eloisa, iloinen ja älykäsilmäinen. Rohkeus, työskentelyhalukkuus, valppaus, hyvä hajuaisti, älykkyys, rakkaus veteen ja ennen kaikkea luonteen yleisvaikutelma ovat ensiarvoisen tärkeitä ominaisuuksia jalostusmateriaalia valittaessa.

PÄÄ:

KALLO-OSA: Leveä ja pyöreä.

OTSAPENGER: Keskivoimakas.

KIRSU: Keskilyhyt.

KUONO-OSA: Suunnilleen kallon pituinen, kapeneva ja suippo, ei kuitenkaan terävä.

HUULET: Ohuet, eivät riippuvat.

PURENTA: Leikkaava purenta on toivotuin, tasapurenta hyväksytään.

SILMÄT: Keskikokoiset, erittäin kirkkaat, kellertävät tai meripihkanväriset; etäällä toisistaan. Älykäs ilme.

KORVAT: Pienet, korkealle kiinnittyneet, vapaasti riippuvat. Korvalehti on keskipaksu.

KAULA: Keskipitkä, voimakaslihaksinen ja lapoihin sulautuva.

RUNKO: Keskipitkä, ei liian lyhyt eikä köyryselkäinen. Selkä on pikemminkin hieman painunut.

YLÄLINJA: Lantio on sään tasolla tai hieman sitä korkeammalla.

SELKÄ: Lyhyt, tiivis ja voimakas.

LANNE: Kupeet selvästi ylös vetäytyneet.

RINTAKEHÄ: Eturinta on voimakas, syvä ja leveä. Rintakehä on tynnyrimäisen pyöreä ja syvä.

HÄNTÄ: Keskipitkä, tyvestä keskipaksu. Hännän tulee olla suora tai hieman kaareva, se ei saa kiertyä selän päälle eikä olla mutkalla sivulle.

RAAJAT:

ETURAAJAT:

YLEISVAIKUTELMA: Etuosassa ei saa olla taipumusta heikkouteen. Eturaajat ovat keskipitkät, vankkaluiset ja lihaksikkaat, sekä edestä että takaa katsottuna suorat.

LAVAT: Viistot, hyvin voimakkaat ja vapaasti liikkuvat.

VÄLIKÄMMENET: Hieman viistot ja keskipitkät.

KÄPÄLÄT: Kookkaat jäniksenkäpälät, joissa on räpylät; varpaat ovat hyvin kaareutuneet ja tiiviit. Kannukset voidaan poistaa.

TAKARAAJAT:

YLEISVAIKUTELMA: On tärkeää, että takaosa on hyvärakenteinen. Sen tulisi olla vähintään yhtä vahva kuin etuosan eikä siinä saa olla taipumusta heikkouteen. Takaosan tulee olla erityisen voimakas, koska se toimii voimanlähteenä uidessa. Takaraajat ovat keskipitkät, vankkaluiset ja lihaksikkaat, sekä edestä että takaa katsottuna suorat.

POLVET: Hyvin kulmautuneet.

KINTEREET: Keskimatalat.

VÄLIJALAT: Mahdolliset kannukset tulee poistaa.

KÄPÄLÄT: Kuten etukäpälät.

LIIKKEET: Sulavat, vapaat ja vaivattomat, antavat vaikutelman suuresta voimasta ja kestävydestä. Sivulta katsottuna askel on pitkä; etuaskel on vapaa ja taka-askeleessa voimakas työntö; polvet ja kintereet ovat hyvin joustavat. Tiiviit kyynärpäät, ei pihtikinttuisuutta. Vauhdin kiihtyessä käpälät pyrkivät yksijälkisyyteen.

KARVAPEITE:

KARVA: Tiheä ja lyhyt, kaikkialla alle 4 cm pitkää. Pohjavilla on tiheää, hienoa ja villavaa. Päässä ja raajoissa karva on erittäin lyhyttä ja suoraa. Taipumusta laineikkuuteen ainoastaan lavoissa, niskassa, selässä ja lanteessa. Kohtuulliset hapsut hännässä ja takaosassa ovat sallitut. Karvanlaatu on erittäin tärkeä, koska koiraa käytetään metsästykseseen erittäin hankalissa sääolosuhteissa, se joutuu usein työskentelemään jäässä ja lumessa. Karhean peitinkarvan ja villavan pohjavillan öljyisyys on erittäin arvokas ominaisuus, sillä se estää kylmän veden pääsyn ihoon asti ja nopeuttaa kuivumista. Chesapeaken karvapeitteen tulisi hylkiä vettä kuten hanhen sulat. Kun koira nousee vedestä ja ravistelee, ei karvapeite saisi enää olla märkä vaan ainoastaan kostea.

VÄRI: Chessien värin tulee olla mahdollisimman samanlainen kuin sen työskentely-ympäristön. Mikä tahansa ruskea, sara- tai kuloheinän väri on hyväksyttävä; yksivärisyys on toivottua. Kaikki värit ovat samanarvoisia. Valkoinen täplä rinnassa, vatsassa, varpaissa tai käpälien takaosassa (heti ison päkiän yläpuolella) on sallittu, mitä pienempi sitä parempi, yhtenäinen väri on toivotuin.

Karvapeitteen väriin ja laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota näyttelyarvostelussa.

Metsästyksessä saadut arvet eivät ole virheitä.

SÄKÄKORKEUS: Urokset noin 58 - 66 cm ja nartut noin 53 - 61 cm.

PAINO: Urokset noin 29 - 36 kg ja nartut noin 25 - 32 kg.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen.

VAKAVAT VIRHEET: Yllämainitun säkäkorkeuden ylitys tai alitus.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

rodunomaisten erityispiirteiden puuttuminen

1. ylä- ja alapurenta

3. takaraajojen kannukset

4. kihara tai koko rungossa kihartuva karva

5. yli 4,5 cm pitkät hapsut hännässä tai raajoissa

6. musta väri

7. valkoista väriä muualla kuin rinnassa, vatsassa, varpaissa tai käpälien takaosassa.

Karvapeite ja yleisvaikutelma ovat tärkeämpiä kuin mitkään muut ominaisuudet. Chessiellä tulee olla hyvät mittasuhteet. Koiraa, jolla on hyvä karvapeite ja jonka muut ominaisuudet ovat tasapainossa on pidettävä parempana kuin koiraa, joka on joiltakin ominaisuuksiltaan erinomainen, mutta toisilta heikko.

PISTEYTYSTAULUKKO:

Pää, huulet, korvat ja silmät 16

Kaula 4

Lavat ja runko 12

Takaosa ja polvet 12

Kyynärpäät, eturaajat ja käpälät 12

Väri 4

Reisien takaosa ja häntä 10

Karvapeite ja sen laatu 18

Yleisvaikutelma 12

Yhteensä 100

OHJEELLISIA MITTOJA:

Pään pituus kirsusta niskakyhmyyn n. 24 - 25 cm

Ympärysmitta korvien kohdalta n. 51 - 53 cm

Kuono silmien alta n. 25 - 27 cm

Korvan pituus n. 11 - 13 cm

Leveys silmien välissä n. 6 - 7 cm

Kaulan ympärysmitta lähellä lapoja n. 51 - 56 cm

Ympärysmitta lanteen kohdalta n. 61 - 63 cm

Pituus niskakyhmystä hännän tyveen n. 86 - 89 cm

Olkavarren ympärysmitta lähellä lapaa n. 25 - 27 cm

Reiden ympärysmitta n. 48 - 51 cm

Korvantyvestä toiseen kallon yli mitattuna n. 13 - 15 cm

Niskakyhmystä lavan ylimpään kohtaan n. 23 - 24 cm

Kyynärpäältä kyynärpäähän lapojen yli mitattuna n. 63 - 66 cm.

HUOM:

Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.